

## ..MATJAŽ POTRČ IN NJEGOVO PREDSEDOVANJE SLOVENSKEMU FILOZOFSKEMU DRUŠTVU

Kot se spomnim, sem bil predsednik *SFD* (Slovensko Filozofsko Društvo) dvakrat. Ker čas teče, mislim, da je zanimivo in koristno, če na kratko zabeležim svoje spomine v zvezi s tem. Ob tem se moram zahvaliti prijaznemu povabilu in vztrajanju sedanjega predsednika *SFD*, naj se tega lotim. Najprej se namreč te naloge nisem mislil oprijeti, razlogi za to pa bodo razvidni že iz te kratke skice: kompleksno okolje mojega predsednikovanja je morda skoraj preobširno in se tako bržkone ne ujema z ostalimi pričevanji. Vendar, tukaj je del zgodbe.

Najprej naj povem, da sem kar nekaj let skrbel za Analitično sekcijo *SFD*, ki sem jo tudi ustanovil, ob podpori svojih sodelavcev in zlasti mojega profesorja Franeta Jermana. Vabila za sestanke sem pošiljal po pošti, dobivali pa smo se vsak teden in razpravljali pozno v noč. To tedensko druženje je oblikovalo skupino zainteresiranih razpravljalcev. Čez nekaj časa sta profesor Prijatelj s fakultete za matematiko in Frane Jerman podprla ustanovitev matematično-filozofskega seminarja, ki se je zopet sestajal vsak teden ter so se ga udeleževali tedanji najpomembnejši matematiki in naravoslovno usmerjeni filozofi. Temu krožku smo vzdali ime "Alfa-Beta"; pogosto so se srečanja nadaljevala še v vrtu gostilne *Pod lipco*. Kot udeleženca naj omenim Andreja Uleta, ki me je podprl pri moji prošnji za odobritev AvH štipendije pri Wolfgangu Stegmüllerju v Muenchnu, kjer sem ob tedanji literarni suši, imel dostop do obširne sodobne literature; en cel semester sem imel celo priložnost poslušati predavanja P.F. Strawsona, ki je postal en izmed temeljev mojega doktorskega dela. V Muenchnu sem se spoprijateljil tudi s profesorjem Vossenkuhlom, ki me je pozneje povabil v Stuttgart in na univerzo v Bayreuthu. Pozneje me je Peter Bieri (znan tudi kot pisatelj Pascal Mercier) povabil v Bielefeld. Udeležil sem se tudi srečanj IUC v Dubrovniku, kjer sem postal prijatelj s Kathy Wilkes iz Oxforda, kjer sem jo tudi obiskal; Simon Blackburn me je ob tej priložnosti povabil v svoj College. V IUC sta me povabila Marshall Swain in George Pappas, da sem skupaj z njima organiziral mednarodno konferenco o spoznavni teoriji, kjer sem tedaj prvič srečal Terryja Horgana. Imel sem tudi stike z avstrijskim Gradcem, kjer sem študijsko preživel nekaj časa ter ob podpori Wolfganga Gombocza preučeval meinongovsko tradicijo. Z Gomboczem sva ustanovila tudi Slovensko-avstrijsko filozofsko zvezo, ki je organizirala Vebrove konference v Mariboru, Radgoni, Radkersburgu in Gradcu. Na to konferenco je prišlo kar nekaj pomembnih filozofov, med drugim U.T. Place (začetnik teorije enakosti) ter Donald Davidson. V Zagrebu sem bil izvoljen za profesorja filozofije in začel poučevati v Zadru, kjer so (tudi na Reki) potekala druženja v filozofskih krožkih; spomnim se na primer Blackburnovega nastopa, pozneje pa sodelovanja z Georgesom Reyjem, učencem Jerryja Fodorja, ki je bil eno leto z nami v Zadru. Udeleževal sem se tudi srečanj Wittgensteinovega društva v Kirchberg am Wechsel, Avstrija, kjer sem imel priložnost srečati tudi filozofe, kot je Roderick Chisholm, N. Goodman (s katerim sem se pogovarjal kar nekaj ur) in Rudolf Haller

(ki me je pozneje povabil, da sem imel predavanje v Grazu). V Ljubljano je prišel Ivan Boh, ki sem ga pozneje obiskal v Ohio. Pozneje sem pridobil Fulbrightovo študentsko stipendijo in sem v Memphisu TN skupaj s Terryjem Horganom in Johnom Tiensonom preučeval njuno študijo o konekcionizmu in filozofiji psihologije. Pozneje sem kot predsednik *SFD* organiziral mednarodno razpravo o filozofiji konekcionizma v Ljubljani. Pobudil sem tudi uspešni TEMPUS – evropski (Ljubljana, Maribor, Graz, London, Berlin, Wuerzburg, Trst) projekt – Fenomenologija in kognitivna znanost, s podporo Danila Šusterja. V Wuerzburgu sem s profesorjem Wilhelmom Baumgartnerjem preživel kar nekaj časa v Brentanovem inštitutu, kjer sem poglobil svoje poznavanje Meinongove in Vebrove tradicije (sedaj sem alumni Univerze v Wuerzburgu). Ustanovil sem mednarodno revijo *Acta Analytica*, ki jo je tedaj prevzel Roell Verlag, sedaj pa izhaja pri Springer. Pozneje sem se približno desetkrat udeležil mednarodnih konferenc v Peci na Madžarskem, kjer sem običajno skupaj z Vojkom Strahovnikom napisal članek o vabljenih filozofovih in ga le-tem osebno predstavil, oni pa so se nanj odzvali (Putnam, Stich, Habermas, Rorty, če jih omenim le nekaj). Na Rutgersu sem poslušal Fodorjeva predavanja ter se udeležil razprave med Armstrongom in Lewisom. Pol dneva sem se pogovarjal s Chomskyjem na MIT o predstavah. Skupaj z Johnom Birom (Gainesville Florida: tam sem imel predavanje o Vebru, ki se ga je udeležil tudi profesor Hare) sem ustanovil mednarodna filozofska srečanja, ki so postala čedalje bolj specializirana in se jih udeležujejo najpomembnejši strokovnjaki (Sosa, Chalmers, Armstrong, Norcross, Henderson, Ronald de Sousa). V Torontu sem predaval na povabilo de Souze, Ian Hacking pa mi je skuhal enostavno malico. V Celju sva skupaj z Gomboczem organizirala simpozij *SFD*, ki sta se ga med drugim udeležila Jaegwon Kim ter Terry Horgan. S Horganom sva napisala več člankov ter knjigo *Austere Realism* (MIT Press), skupaj s profesorjem Strahovnikom pa pripravljamo še knjigo o tvorbi prepričanja za Oxford UP. Napisal sem več knjig v slovenskem jeziku, ki so bile med drugim prevedene v hrvaščino (prevaja Ksenija Premur). Skupaj s Strahovnikom sva pri Ontos Verlag izdala knjigo *Practical reasons* in izdala najpomembnejši obstoječi pregled moralnega partikularizma (Routledge). V hrvaščini je izšla še moja izvorna knjiga (*Intencionalnost i vanjski svijet*) ter zbornik *Kontekst i značenje*. Moji članki ter poglavja v knjigah so številna. Ob prelomu tisočletja, sem v Memphisu soorganiziral Spindel konferenco o skupnih koreninah kontinentalne in analitične tradicije. In kočno, stipendija francoske vlade mi je omogočila, da sem študiral pri Juliji Kristevi in Jacquesu Lacanu v Parizu. Jacques Alain-Miller mi je predlagal obdelavo kontroverze o določnih opisih za doktorsko delo, ki sem ga pozneje dokončal pri Franetu Jermanu. O knjigi Franeta Jermana, posvečeni večvrednostni logiki Lukaszewicza, sem v okviru *SFD* organiziral simpozij; žal pa načrtovani nemški prevod ni bil realiziran. Udeležil sem se simpozija v Valencii, posvečenega delu Jonathana Dancyja (tudi ta je pozneje prišel na Bled). S Quinom sem se pogovarjal na simpoziju v Karlovih Varih, kjer sem mu predstavil svoj spis o njegovem delu; on mi je pozneje napisal pismo na pisalnem stroju. Bil sem tudi prijatelj sovaščana Ludovika Bartlja; o Vebrovi

filozofiji je pri meni napisal doktorsko delo Emanuele Marini iz Milana (doktoranti so bili, med drugim, še Božidar Kante, Vojko Strahovnik in Arne Markusović). V Milanu sem pogosto sodeloval na srečanjih druge renesanse v Villa Borromeo. V Bozen pa me je na simpozije povabila Lilliana Albertazzi. Že dvanajst let aktivno sodelujem na Rocky Mountains Ethics simpoziju, Boulder CO.

Kot sem napisal že zgoraj, o svojem predsednikovanju *SFD* najprej nisem hotel pisati. Razlog za to je sedaj bolj jasen: ves čas sem bil vpet v mnoge projekte, večinoma mednarodne. Mojega predsednikovanja *SFD* brez teh ni mogoče razumeti, se pa zdi, da povezava pravzaprav ne obstaja. Vendar velja prav nasprotno: brez skupnega neprestanega druženja filozofov v okviru *SFD* ne bi bilo povezav s svetovno filozofsko sceno. Ko pa so te povezave obstajale, je prišlo do pretoka med slovensko ter mednarodno udeležbo. Tako sem, med drugim, kot predsednik *SFD* v Ljubljano povabil Davidsona, Horgana, Chisholma, Pollocka, Gajo Petrovića in mnoge druge. Mednarodna povezava pa je družila in vzpodbujala tudi slovenske filozofe, ki so pozneje krenili vsak svojo pot. Naj omenim Valterja Motalna in Bojana Žalca (ki je kot poznejši predsednik *SFD* veliko prispeval k organizaciji in knjižni produkciji, prevodni in izvirni). Med mnogimi slovenskimi sodelavci sem še naprej v intenzivni delovni in prijateljski povezavi z Vojkom Strahovnikom.

Na koncu tega kratkega zapisa naj omenim še, da sem bil ne le tajnik Sekcije za logiko *SFD*, predsednik *SFD*, ampak, da sem bil na volitvah izbran tudi za Predsednika vseh filozofskih zvez Jugoslavije. Ker me s te funkcije niso nikoli razrešili, tako ostajam tudi na tem prestižnem mestu.

dr. Matjaž Potrč  
februar 2020